 Ajuntament de Barcelona	Consell Municipal de Benestar Social	Curs 2022-2023
	Grup Treball Envel·liment	16 de maig de 2023
		10:00 a 12:00

Resum sessió grup

Dia: 16 de maig de 2023

Hora: 10:00 a 12:00

Lloc: C/ València 344, entresol, espai 1

Ordre del dia:

Tema de la sessió: Cures, exclusió social i precarització.

Amb les intervencions de:

Elena Rodríguez Tècnica del Projecte Aprop - Borsa de treball domèstic

Laia Hernández, tècnica del Programa de Formació i Inserció Laboral de Càritas

Sra. Olga Ardon – Gerontòloga

Debat i reflexions

Assistents

Sergi Arenas – Universitat a l'Abast. Escola de Postgrau

Imma Fernández – Càritas Diocesana de Barcelona

Imma García – Associació Catalana de Recursos Assistencials-ACRA

Esther Martí Alba – Departament Promoció de la Gent Gran

Aurora Padilla – Avismon Catalunya

Isabel Ribas i Seix – Fundesplai

Angel Rodriguez – Consell Assessor de la Gent Gran

Elena Fernández – Coordinadora del grup de treball

Assumpció Ros – Coordinadora del grup de treball

Gina Grifoll – Secretaria tècnica CMBS

S'excusen

Pau Berbel – Associació contra el càncer

Eva Morera – Federació d'Entitats d'assistència a la tercera edat-FEATE

Mercè Pérez Salanova – Experta

Silvia Portillo – Institut de Treball Social i Serveis Socials – INTRESS

Montse Saltó – Sindicatura de Greuges

Carme Carrera – Tècnica referent CMBS

Resum de la sessió

L'Assumpció presenta la sessió d'avui i agraeix a l'Imma Fernández les gestions que ha fet perquè les persones ponents puguin assistir a la sessió per tractar el tema de les cures, exclusió social i precarització. Cuidar dels altres pot fer que també es cuidi i millori la vida de les persones cuidadores, però cal un entorn que ho afavoreixi. Habitualment, les cures les porten a terme les dones, amb la sobre càrrega que suposa emocional, social, i físicament. Cal veure com es gestiona la cada vegada més gran demanda de cures, i la necessitat d'integrar a les persones en la comunitat, que puguin fer aquesta feina.

Abans de començar, l'Imma fa una introducció de com va començar el servei d'inserció laboral APROP – Borsa de treball domèstic. En un començament, Càritas no tenia tan estructurat els programes, les treballadores socials feien de mediadores i acompanyaven. Van fer cooperatives en funció de la necessitat

 Ajuntament de Barcelona	Consell Municipal de Benestar Social	Curs 2022-2023
	Grup Treball Envel·liment	16 de maig de 2023
		10:00 a 12:00

que es cobria (menjar, roba...). Amb el temps va passar a la fundació Formació i Treball, va créixer i es va "emancipar" de Càritas.

Dona pas a la Laia Hernández que ens explica l'objectiu del programa d'inserció i formació de Càritas, que és oferir a persones que estan en un procés de recerca de feina, una orientació, formació i acompanyament, segons les habilitats de la persona, les necessitats i el mercat de treball.

Una de les línies del programa d'actuació laboral, és el d'acollir i acompanyar a persones en risc d'exclusió social, vulnerables, perquè tinguin una oportunitat real d'entrar en el mercat laboral ordinari. La precarització que hi ha, dificulta l'accessibilitat en el mercat. Segons dades de l'Observatori, una de cada tres persones, està en situació d'exclusió social (Barcelona fins a Maresme).

El perfil de les persones que arriben al servei, estan en situació administrativa irregular, amb atur de llarga durada, sovint amb desconeixement de la llengua, sense autonomia digital Es dona la possibilitat d'aprendre, i també van posar en marxa el programa "iniciem" que fa una pinzellada de quin és el mercat de treball, i es treballa molt en xarxa fent que les persones es vinculin.

Es treballa en les habilitats socials i personals, es fa un diagnòstic competencial de la persona. També tenen clubs de feina, espais de recerca laboral, i un servei d'intermediació on hi ha orientadores i prospectors laborals que busquen fer l'encaix, i la persona es pugui inserir al mercat laboral. Treballen amb altres serveis i entitats (SOC, sant Joan de Deu ...), també han rebut subvencions per fer programes amb persones en situació d'atur de llarga durada.

El servei està descentralitzat, treballen coordinats, però són independents, les persones es deriven al barri de Barcelona en funció d'on estan empadronades.

Un altre servei que hi ha, és la "Borsa Aprop", que es compon de les famílies que contacten, perquè tenen algú a qui cuidar i busquen qui ho pugui fer; i persones cuidadores dins d'un horari laboral. Abans de derivar a la borsa, es fa un estudi de capacitats, i es posen en marxa els processos per entrar a la borsa.

Han d'estar en situació regular, i poden tardar fins a tres anys fins que no aconseguen la regularització. En relació amb aquest fet, per treballar la frustració, s'acompanya en la cerca de feina, en fer un currículum, i sobretot en treballar l'actitud positiva en el procés de recerca de feina, que formin part de la comunitat i els recursos disponibles al seu abast, marcant objectius curts i viables, per no caure en aquest procés fins a la regularització. Si cal, es deriva al psicòleg; les referents laborals fan orientacions i derivacions bàsiques; treballen coordinadament amb altres serveis. L'acompanyament es porta a terme per persones voluntàries.

L'Imma fa un apunt sobre una càpsula, "aterria a la realitat", perquè les persones prenguin consciència dels canvis en la vida quan et fas gran, on s'analitzen les situacions en grup, i això acompanya molt, crea xarxa.

A continuació l'Elena Rodríguez explica el servei "Aprop", que des de Formació i Treball, atenen a les persones que es deriven des de Càritas, i també directament a les famílies que fan la demanda per telèfon o correu electrònic. Ella s'encarrega de fer la primera entrevista, i principalment el servei més sol·licitat és el de les cures a persones grans dependents, i també les feines de la llar. Es fa una tria de les persones adients segons la feina a fer, i s'envia la informació a les famílies perquè vegin el perfil i puguin triar. Es fa una intermediació i un seguiment de les persones treballadores i les famílies, de manera que tot funcioni per les dues parts. Es vetlla perquè la persona que està a la borsa, tingui un contracte de treball i el dret a

 Ajuntament de Barcelona	Consell Municipal de Benestar Social	Curs 2022-2023
	Grup Treball Envel·liment	16 de maig de 2023
		10:00 a 12:00

cobrar l'atur. També atenen situacions d'urgència, donant resposta entre 24 i 48 hores. A les famílies se les informa de les condicions que han de tenir les treballadores. Cal ser conscients de la complexitat a l'hora de fer contractes, i per això representa pel que fa a gestions, i també econòmicament, ja que no tothom pot pagar el salari mínim, és complicat. Ofereixen el servei per hores, però surt més car, i segons diversitat de necessitats (servei assistencial, acompanyaments a visites mèdiques, compres, treball de la llar i servei de cangur). En la majoria dels casos no tenen els elements adaptables necessaris per portar a terme la seva feina en bones condicions, com pot ser una grua elevadora de persones, i d'altres

En l'actualitat, tot és més fred, no hi ha els vincles en la comunitat que permetin aquest contacte entre la persona que necessita la cura, i la que necessitava feina, per això és important la intermediació.

A la Borsa ara hi ha 120 persones, i busquen feina 100 aproximadament, sent la majoria dones entre 45 i 60 anys. La majoria han de treballar en diversos contractes per poder arribar a fi de mes. Pràcticament no es treballa en règim intern.

Per acabar les exposicions, l'Olga Ardón ens explica la seva experiència com a cuidadora. Va arribar el 2014 i va començar treballant d'interna en una casa, però les condicions eren molt dolentes. En portar a la seva filla a Barcelona, va anar als serveis socials perquè l'orientessin en l'escolarització i la seva situació, va fer cursos i càpsules de formació mentre esperava els papers, fins que va trobar feina amb contracte. El requisit principal és tenir els papers en regla, i saps que estàs abocat a treballar en negre i en feines que no són bones, en males condicions. Les dificultats per aconseguir l'homologació professional, la van derivar a formar-se i adaptar-se a la nova situació. La vocació es va adquirint, i quan treballes has de deixar els teus problemes a banda i fer bé la teva feina. Es va treure l'acreditació per treballar en residències, hospitals i domicilis. Des de l'hospital Clínic se'ls hi demana suport per a pacients que surten de l'hospital han de tornar al domicili i necessiten atenció.

- No se li dona valor al treball relacionat amb les cures. Cal posar el focus on s'ha de traslladar la responsabilitat.
- Estem davant d'una societat amb persones que tenen malalties, però no es pot donar resposta. Tothom en un moment determinat necessitarà algun tipus de cura, i no sempre està accessible. Cal trobar l'equilibri de què cal, i la capacitat de tenir resposta amb els mitjans disponibles, si no, anem sumant precarietats.
- Cal un reconeixement de les cures social i econòmic.
- El grau de responsabilitat a la llar pot ser més gran que en un sociosanitari o residència. S'ha de donar valor a les cures en la llar. La responsabilitat i el sentit comú són importants a l'hora de treballar, a banda de la formació que es tingui.
- La família ha d'assumir la seva part de responsabilitat. Molts cops no et donen tota la informació, és necessària una correspondència entre totes les parts, i tenir en compte la voluntat de la persona que s'ha de cuidar. Hi ha molts factors a tenir en compte.
- Es fa seguiment i acompanyament de la borsa contínuament, i pot servir com trampolí per aconseguir altres feines millors. De fet, quan es fa l'entrevista, ja demanes a la persona per les seves preferències laborals i perspectives de futur, i es potencien les aptituds de cadascú.
- Es fan contactes amb empreses que busquen perfils que poden encaixar amb persones que estan a la

 Ajuntament de Barcelona	Consell Municipal de Benestar Social	Curs 2022-2023
	Grup Treball Envel·liment	16 de maig de 2023
		10:00 a 12:00

borsa.

- Falta de pressupost, és un problema de finançament.
- Les persones grans necessiten assessorament a l'hora de fer tràmits, donada la complexitat per fer-ho i la falta de medis.
- Són molt positius els espais de convivència intergeneracionals, on es generen vincles, i faciliten la creació de grups d'ajuda mútua.

S'acaba la sessió agraint les aportacions a les persones ponents i la resta de membres que ha participat, i es recorda que dins dels actes que es porten a terme amb motiu del 35 aniversari del Consell Municipal de Benestar Social, les coordinadores del grup de treball d'envelliment, l'Assumpció Ros i l'Elena Fernández, han preparat una visita oberta a tots els membres del CMBS, per conèixer el servei de bones pràctiques de Vila Veïna Congrés - Indians.

Dia: 8 de juny

Hora: 10:00 a 11:30

Lloc: Carrer de la Manigua 25-35